

અસ્વીકરણ: સ્થાનિક ભાષામાં અનુવાદિત આ ચુકાદા/હુકમનો હેતુ પક્ષકારોને તેમની ભાષામાં જાણકારી ઉપલબ્ધ કરાવવા માત્રનો છે અને તેનો અન્યથા ઉપયોગ થઈ શકશે નહિ. અન્ય તમામ વ્યવહારિક તેમજ સરકારી ઉદ્દેશો માટે મૂળ અંગ્રેજી ચુકાદો/હુકમ જ પ્રમાણિત અને માન્ય રહેશે.

DISCLAIMER: The translated judgment in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/ her language and may not be used for any other purpose. For all practical and official purposes, the English version of the judgment shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation.

=====

અમદાવાદ મધ્યે ગુજરાતની ઉચ્ચ અદાલતમાં

વિશેષ દીવાની અરજી નં. ૧૩૮૦૧/૨૦૧૬

મંજૂરી અને હસ્તાક્ષર માટે:

માનનીય ન્યાયમૂર્તિ શ્રી એમ. આર. શાહ

એસ. ડી./ -

અને

માનનીય ન્યાયમૂર્તિ શ્રી બી. એન.કારિયા

એસડી/-

=====

૧.	ર. શું સ્થાનિક અખબારોના પત્રકારોને ચુકાદો જોવાની મંજૂરી આપવામાં આવે?	હા.
૨.	પત્રકારને જોવા દેવામાં આવે ?	હા.
૩.	શું ન્યાયમૂર્તિ ચુકાદાની વાજબી નકલ જોવા માંગે છે?	ના.

જ.	શું આ કેસમાં ભારતના બંધારણના અર્થઘટન અથવા તે હેઠળ ના. કરવામાં આવેલા કોઈપણ આદેશ અંગે કાયદાના નોંધપાત્ર પ્રશ્નનો સમાવેશ થાય છે?	ના.
----	---	-----

=====

પ્રસુમ મેટલ્સ પ્રાઇવેટ લિમીટેડ અને ૧. અરજદાર(ઓ)

વિરુદ્ધ

ગુજરાત રાજ્ય & ૨.સામાવાળા(ઓ)

=====

ઉપસ્થિત રહ્યા :

અરજદાર(ઓ) નં. ૧ – ૨ માટે: એમ/એસ વાડિયા ગાંધી એન્ડ કંપની તરફથી
મિ. તન્વિશ ભટ્ટ, એડવોકેટ

સામાવાળા(ઓ) નં. ૧ – ૩ માટે: મિ. કમલ ત્રિવેદી, એડવોકેટ જનરલ, સાથે
મિ. હાર્દિક વોરા, આસિસ્ટન્ટ ગવર્નમેન્ટ પ્લીડર (મદદનીશ સરકારી વકીલ)

=====

કોરમ:માનનીય ન્યાયમૂર્તિ શ્રી એમ. આર. શાહ

અને

માનનીય ન્યાયમૂર્તિ શ્રી બી. એન. કારિયા

તારીખ:૦૫/૧૨/૨૦૧૬

સીએવી જજમેન્ટ

(પર :માનનીય ન્યાયમૂર્તિ શ્રી એમ. આર. શાહ)

[૧.૦] નિયમ. વિદ્વાન મદદનીશ સરકારી વકીલ શ્રી હાર્દિક વોરા સામાવાળા(ઓ) તરફથી રૂલની નોટિસની બજવણીનો સ્વીકાર કરે છે. કેસની હકીકતો અને સંજોગોમાં અને સંબંધિત પક્ષો વતી હાજર રહેલા વિદ્વાતાપૂર્ણ વકીલોની સંમતિ સાથે, વર્તમાન વિશેષ દીવાની અરજી એ છે કે નેતા પ્રતિવાદીઓ વતી લની નોટિસની બજવણીનો સ્વીકાર કરે છે. કેસની હકીકતો અને સંજોગોમાં અને સંબંધિત પક્ષો વતી હાજર રહેલા વિદ્વાન વકીલોની સંમતિ સાથે, વર્તમાન વિશેષ દીવાની અરજી આજે અંતિમ સુનાવણી માટે લેવામાં આવી છે.

[૨.૦] ભારતના બંધારણની કલમ ૨૨૬ હેઠળ આ અરજીના માધ્યમથી, અરજદારોએ યોગ્ય રિટ, આદેશ અથવા નિર્દેશ માટે વિનંતી કરી છે કે સામાવાળા દ્વારા નિર્દેશિત પૂર્વ-ઓડિટની પ્રક્રિયા નં.૧ અને અપીલની કાર્યવાહીમાં ૩ કાયદાની કોઈપણ સત્તા વિના, ગેરકાયદેસર અને મનસ્વી છે. સુધારાના માધ્યમથી અરજદારોએ સામાવાળા નંબર ૩ દ્વારા નં.૧૨૭ અને ૧૨૮ [જોડાણ જે & કે] ધરાવતા ૩૦.૦૭.૨૦૧૬ પર બહાર પાડવામાં આવેલા પરિપત્રોને રદ કરવા અને રદ કરવા માટે યોગ્ય રિટ, આદેશ અને નિર્દેશ માટે વિનંતી કરી છે.

[૩.૦] સંક્ષિપ્તમાં વર્તમાન વિશેષ દીવાની અરજી તરફ દોરી જતી હકીકતો નીચે મુજબ છે:—

[૩.૧] અરજદારો—કરદાતાઓના કિસ્સામાં ૦૧.૦૪.૨૦૧૦ થી ૩૧.૦૩.૨૦૧૧ ના આકારણી સમયગાળા માટે, ગુજરાત મૂલ્ય વર્ધિત કર અધિનિયમ, ૨૦૦૩ (ત્યારબાદ "અધિનિયમ" તરીકે ઓળખવામાં આવે છે) હેઠળ અરજદાર નંબર ૧ દ્વારા ઉત્પાદિત સ્ટેઈનલેસ સ્ટીલના વાયર પર વસૂલવામાં આવતા કરના દર અંગે એક મુદ્દો ઊભો થયો હતો. અરજદાર નંબર ૧ વતી કેસ હતો કે તે કાયદાની અનુસૂચિ-II ની એન્ટ્રી-૪૩ હેઠળ અને કાયદાની અનુસૂચિ-II ની એન્ટ્રી-૮૫ હેઠળ વૈકલ્પિક રીતે આવરી લેવામાં આવશે. આકારણી અધિકારીએ અરજદાર નંબર ૧ ની દલીલને નકારીને ૩૦.૦૩.૨૦૧૫ તારીખનો આકારણી આદેશ પસાર કર્યો હતો અને જણાવ્યું હતું કે સ્ટેઈનલેસ સ્ટીલના વાયર અવશેષ પ્રવેશ હેઠળ આવશે.

[૩.૨] આકારણી અધિકારીના આદેશથી વ્યથિત અને અસંતુષ્ટ હોવાને કારણે, અરજદાર નંબર ૧ એ કાયદાની કલમ ૭૩ હેઠળ પ્રથમ અપીલીય સત્તામંડળ—સામાવાળા નંબર ૨ સમક્ષ અપીલ કરવાનું પસંદ કર્યું હતું. પ્રથમ અપીલીય સત્તામંડળે સ્ટે આપ્યો હતો જે સમયાંતરે લંબાવવામાં આવ્યો હતો. અરજદારો

વતી એવો કેસ છે કે કાનૂની સ્થિતિ પર વિચાર કર્યા પછી, અપીલને મંજૂરી આપવી જરૂરી હતી. જો કે, રિફંડ ઓર્ડર તરીકે અપીલને મંજૂરી આપવા પર રૂ.૫૦ લાખથી વધુ થવાની સંભાવના હતી અને તેથી, સામાવાળા નંબર ૧ ના નિર્દેશો હેઠળ પ્રથમ અપીલ સત્તામંડળે અપીલની ફાઇલ તેમજ ડ્રાફ્ટ ઓર્ડર સામાવાળા નંબર ૧ ને તેની મંજૂરી માટે મોકલવાનો ઇરાદો રાખ્યો હતો. તા. ૧૮.૦૭.૨૦૧૬ ના પત્રવ્યવહાર દ્વારા, અરજદાર નં. ૧ એ તેમના વકીલ મારફતે સામાવાળા નં. ૨ ના ધ્યાન પર આણ્યું હતું કે સામાવાળા નં. ૧ દ્વારા આપવામાં આવતી આવી મંજૂરી સ્પેશિયલ સિવિલ એપિલિકેશન નં. ૪૯૮૪/૨૦૧૬ માં એમ/એસ. મેસર્સ તનુજ એજન્સી પ્રાઇવેટ લિમિટેડના કેસમાં આ નામદાર અદાલત દ્વારા આપવામાં આવેલા બંધનકર્તા ચુકાદાનું સંપૂર્ણ ઉલ્લંઘન ગણાશે. અરજદારો વતી એવો કેસ છે કે ઉપરોક્ત હોવા છતાં સામાવાળા નંબર ૨ એ પોતાની અસહાયતા દર્શાવી હતી અને રજૂઆત કરી હતી કે તેના ઉપરી અધિકારીના નિર્દેશ મુજબ તે સામાવાળા નંબર ૧ ને પૂર્વ-ઓડિટ માટે ફાઇલ મોકલવા માટે બંધાયેલો છે અને જરૂરી છે. અરજદારો વતી એવો કેસ છે કે માહિતીના અધિકાર અધિનિયમ હેઠળ, અરજદારોને જાણ કરવામાં આવે છે કે અપીલમાં, અરજદાર નંબર ૧ ને ૦૭.૦૨.૨૦૧૫ ની તારીખના વાણિજ્યિક કરવેરા કમિશનરની સૂચનાઓ હેઠળ રૂ.૫૦ લાખ આપવાનો લાભ મળવાની સંભાવના છે, તેથી આ બાબત પૂર્વ-ઓડિટ માટે સામાવાળા નંબર ૧ પાસે મોકલવામાં આવે છે. આથી, અરજદારોએ પૂર્વ-ઓડિટ માટે સામાવાળા નંબર ૧

ને અપીલ/ફાઇલ મોકલવાની સામાવાળા નંબર ૨ ની કાર્યવાહીને પડકારતી હાલની વિશેષ દીવાની અરજીને પસંદ કરી છે.

[૩.૩] આ દરમિયાન અરજદારોને વાણિજ્યિક કરવેરા કમિશનર દ્વારા તારીખ ૩૦.૦૭.૨૦૧૬ (વર્તમાન અરજીમાં આક્ષેપ કરાયેલ) [પરિશિષ્ટ જે & કે] દ્વારા બહાર પાડવામાં આવેલા પરિપત્રો વિશે જાણ થઈ, જેના દ્વારા કમિશનરે સૂચનાઓ જારી કરી છે, જેના દ્વારા ઉચ્ચ મૂલ્યના કેસોમાં આ બાબત અને સંબંધિત સામગ્રીને પહેલા સરકારી પ્રતિનિધિ સેલ (ત્યારબાદ "જીઆર સેલ" તરીકે ઓળખવામાં આવે છે) ને મોકલવા માટે સૂચનાઓ જારી કરવામાં આવે છે અને જીઆર સેલ દ્વારા તૈયાર કરવામાં આવેલી રજૂઆતના આધારે, તમામ મૂલ્યાંકન અધિકારીઓ/ન્યાયનિર્ણાયક અધિકારીઓને મૌખિક અને તર્કપૂર્ણ આદેશ પસાર કરવા માટે સૂચના જારી કરવામાં આવી છે.તેથી, અરજદારોએ ૩૦.૦૭.૨૦૧૬ ના પરિપત્રને પણ પડકાર્યો છે.

[૪.૦] અરજદારો વતી વિદ્વાન વકીલ શ્રી તન્વિશ ભટ્ટ હાજર થયા હતા અને પ્રતિવાદીઓ વતી વિદ્વાન સહાયક સરકારી વકીલ શ્રી હાર્દિક વોરા સાથે વિદ્વાન મહાધિવક્તા શ્રી કમલ ત્રિવેદી હાજર થયા હતા.

[પ.૦] અરજદારો વતી હાજર રહેલા વિદ્વાન વકીલ શ્રી ભટ્ટે ભારપૂર્વક રજૂઆત કરી છે કે અરજદારો દ્વારા પસંદ કરવામાં આવેલી અપીલનો નિર્ણય ન લેવા અને પૂર્વ-ઓડિટ માટે સામાવાળા નંબર ૧ ને આ બાબત મોકલવા માટે સામાવાળા નંબર ૨ ની કાર્યવાહી, ફક્ત આ આધાર પર કે જો અપીલની મંજૂરી આપવામાં આવે તો તે રૂ.૫૦ લાખ અને તેથી વધુના રિફંડમાં પરિણમે તેવી શક્યતા છે, તે સંપૂર્ણપણે ગેરકાયદેસર છે અને મેસર્સ તનુજ એજન્સી પ્રાઇવેટ લિમિટેડના કિસ્સામાં આ અદાલતના બંધનકર્તા નિર્ણયની વિરુદ્ધ છે. (સુપ્રા).

અરજદારો વતી હાજર રહેલા વિદ્વાન વકીલ શ્રી ભટ્ટે ભારપૂર્વક રજૂઆત કરી છે કે મેસર્સ તનુજ એજન્સી પ્રા. લિ. ના કેસમાં આ અદાલતની ખંડપીઠે પૂર્વ-ઓડિટની આવી પ્રધાની અવગણના કરી છે અને તેને રદ કરી છે. (સુપ્રા).

[પ.૧] હવે, જ્યાં સુધી ૩૦.૦૭.૨૦૧૬ ના પરિપત્રોને પડકાર છે (પરિશિષ્ટ જે &કે) સામાવાળા નંબર ૧ દ્વારા બહાર પાડવામાં આવેલ મુદ્દાઓ સંબંધિત છે, અરજદારો વતી હાજર રહેલા વિદ્વાન વકીલ શ્રી ભટ્ટે ભારપૂર્વક રજૂઆત કરી છે કે કમિશનર દ્વારા બહાર પાડવામાં આવેલ આ પ્રકારનું પરિપત્ર કાયદા હેઠળ સંપૂર્ણપણે સત્તા વિનાનું છે. એવી રજૂઆત કરવામાં આવે છે કે આવા પરિપત્રો અને સૂચનાઓ બહાર પાડવા માટે કાયદા હેઠળ કમિશનરને આવી કોઈ સત્તા આપવામાં આવી નથી. એવી રજૂઆત કરવામાં આવે છે કે આ કાયદામાં કાયદાના

અમલીકરણને લગતી વિવિધ જોગવાઈઓ સામેલ છે. એવી રજૂઆત કરવામાં આવે છે કે વિવાદિત પરિપત્રો એવી જોગવાઈનો આધાર દર્શાવવામાં નિષ્ફળ ગયા છે કે જેમાં કમિશનરે વિવાદિત પરિપત્રો બહાર પાડવાની સત્તા મેળવી છે. એવી રજૂઆત કરવામાં આવે છે કે આવા પરિપત્રો બહાર પાડવા માટે કમિશનરને અધિકૃત કરતી કોઈ ચોક્કસ સત્તાઓની ગેરહાજરીમાં, વિવાદિત પરિપત્રો અધિકારક્ષેત્ર વિનાના છે અને તેથી તેને રદ કરવામાં આવે છે.

[પ.૨] અરજદારો વતી હાજર રહેલા વિદ્વાન વકીલ શ્રી ભટ્ટ દ્વારા ભારપૂર્વક રજૂઆત કરવામાં આવી છે કે સમગ્ર કાયદાનું ઝીણવટપૂર્વક અવલોકન સ્પષ્ટપણે સૂચવે છે કે આ કાયદામાં એવી કોઈ જોગવાઈ સામેલ નથી કે જે કમિશનરને વધુ પરિપત્રો, ખાસ કરીને પડકાર હેઠળ પરિપત્રો બહાર પાડવાની કોઈ સત્તાની કલ્પના કરે. એવી રજૂઆત કરવામાં આવે છે કે આવા પરિપત્રો બહાર પાડવા માટે પણ કોઈ અંતર્ગત સત્તાઓ અસ્તિત્વમાં નથી.

[પ.૩] અરજદારો વતી હાજર રહેલા વિદ્વાન વકીલ શ્રી ભટ્ટે ભારપૂર્વક રજૂઆત કરી છે કે મેસર્સ તનુજ એજન્સી પ્રા. લિ. ના કેસમાં આ અદાલતની ખંડપીઠે પૂર્વ-ઓડિટની પ્રક્રિયાની અવગણના કરી છે અને તેને રદ કરી દીધી છે. (સુપ્રા). એવી રજૂઆત કરવામાં આવી છે કે મેસર્સ તનુજ એજન્સી પ્રાઇવેટ લિમિટેડના કેસમાં આ અદાલત. (સુપ્રા) એ પેરા ૧૪માં સ્પષ્ટપણે જણાવ્યું છે કે

પૂર્વ-ઓડિટ સંબંધિત નિર્દેશ જારી કરવા માટે સત્તાનો કોઈ સ્રોત નથી. એવી રજૂઆત કરવામાં આવે છે કે ઉપરોક્ત નિર્ણયમાં ખાસ એવું માનવામાં આવે છે કે અપીલ સત્તાવાળાઓ અર્ધ ન્યાયિક કાર્ય કરી રહ્યા છે અને તે માત્ર તેમનો જ ચુકાદો છે જે પ્રચલિત થવો જોઈએ. એવું રજૂ કરવામાં આવે છે કે આગળ એવું અવલોકન કરવામાં આવ્યું છે કે કોઈ અન્ય બહારની એજન્સી અથવા સત્તા તેને કોઈ ચોક્કસ રીતે કાર્ય કરવા માટે નિર્દેશિત અથવા માર્ગદર્શન આપી શકતી નથી. એવી રજૂઆત કરવામાં આવે છે કે ઉપરોક્ત નિર્ણયમાં આગળ અવલોકન કરવામાં આવ્યું છે અને એવું માનવામાં આવ્યું છે કે જો સરકારી વ્યવસ્થામાં પરિષ્ઠ અધિકારીને મૂલ્યાંકન અધિકારી અથવા અપીલ સત્તામંડળની વૈધાનિક સત્તાઓને નિયંત્રિત કરવાની મંજૂરી આપવામાં આવે, તો તે અપીલ અને પુનરાવર્તનના સમગ્ર માળખાને તોડી નાખશે. એવી રજૂઆત કરવામાં આવે છે કે પોસ્ટ-ઓડિટની આડમાં ૩૦.૦૭.૨૦૧૬ તારીખના વિવાદિત પરિપત્રો બહાર પાડીને કમિશનર એવી પ્રક્રિયામાં પ્રવેશવા માંગે છે જેને મેસર્સ તનુજ એજન્સી પ્રાઇવેટ લિમિટેડના કેસમાં આ અદાલતની ડિવિઝન બેન્ચ દ્વારા મંજૂરી આપવામાં આવી નથી. (સુપ્રા). એવી રજૂઆત કરવામાં આવે છે કે તેથી વિવાદિત પરિપત્રો બંધનકર્તા પૂર્વવર્તીનું સ્પષ્ટ ઉદ્દેશ્ય કરે છે, તેથી તેને રદ કરવાની જરૂર છે.

[પ.૪] અરજદારો વતી હાજર રહેલા વિદ્વાન વકીલ શ્રી ભટ્ટ દ્વારા આગળ રજૂ કરવામાં આવ્યું છે કે મૂલ્યાંકન અધિકારી અધિનિયમ દ્વારા નિયુક્ત વૈધાનિક અધિકારી હોવાથી, રાજ્ય વતી અર્ધ ન્યાયિક કાર્યો કરી રહ્યા છે.એવી રજૂઆત કરવામાં આવે છે કે અપીલ સત્તાધિકારી એ અર્ધ ન્યાયિક સત્તાધિકારી છે, જેમની સમક્ષ વિવાદિત આદેશ પસાર કરનાર મૂલ્યાંકન અધિકારી ચોક્કસ નિષ્કર્ષ પર પહોંચવા માટે તેમના મુદ્દાઓ દર્શાવવા માટે હંમેશા હાજર રહી શકે છે.એવી રજૂઆત કરવામાં આવે છે કે અન્ય કોઈ સત્તા દ્વારા કોઈપણ આંતર-દખલગીરી અર્ધ ન્યાયિક કાર્ય પર સીધી અસર કરશે જેને કાયદામાં મંજૂરી આપી શકાતી નથી.એવી રજૂઆત કરવામાં આવે છે કે આમ, વિવાદિત સૂચનાઓમાં આપવામાં આવેલી રજૂઆતની આડમાં તેમના ગૌણ અધિકારીઓ દ્વારા અર્ધ ન્યાયિક કાર્યોના નિર્વહનમાં ઉપરી અધિકારીઓને પ્રભાવિત કરવા અને તેમની વચ્ચે દખલગીરી કરવા સિવાય બીજું કંઈ નથી.

[પ.૫] અરજદારો વતી હાજર રહેલા વિદ્વાન વકીલ શ્રી ભટ્ટ દ્વારા વધુમાં રજૂ કરવામાં આવ્યું છે કે તે સ્પષ્ટ છે કે પરિપત્રમાં જોગવાઈ કરવામાં આવી છે કે મૂલ્યાંકન અધિકારી-અપીલીય સત્તામંડળ સમક્ષ જે રજૂઆત કરવામાં આવશે તે અધિનિયમ હેઠળના સર્વોચ્ચ અધિકારીઓની હશે, જેમના માટે આ અધિકારીઓ માત્ર ગૌણ છે.એવી રજૂઆત કરવામાં આવે છે કે પ્રતિનિધિત્વની આડમાં જે કરવાની માંગ કરવામાં આવે છે તે ઉચ્ચ અધિકારીઓના અર્ધ ન્યાયિક કાર્યમાં

દખલગીરી કરે છે અને તેના પર હાવી થાય છે, કારણ કે સરકારી વ્યવસ્થામાં ગૌણ અધિકારી દ્વારા અધિકારી તરફથી આપવામાં આવેલી કોઈપણ રજૂઆતની અવગણના કરી શકાતી નથી. એવી રજૂઆત કરવામાં આવે છે કે આ બીજું કંઈ નથી પરંતુ તેમની રજૂઆતના સ્વરૂપમાં આદેશ આપે છે જે દેખીતી રીતે કાયદાના પદાનુક્રમ હેઠળના ગૌણ અધિકારીઓ પાલન કરવા માટે બંધાયેલા હશે. એવી રજૂઆત કરવામાં આવે છે કે તેથી આવા પરિપત્રો ગૌણ અધિકારીઓની અર્ધ ન્યાયિક કામગીરીમાં ઉચ્ચ અધિકારીઓ દ્વારા પ્રભાવિત હોવાનું કહી શકાય. પોતાની ઉપરોક્ત રજૂઆતોના સમર્થનમાં, અરજદારો તરફથી ઉપસ્થિત વિદ્વાન વકીલ શ્રી ભટ્ટે, એઆઈઆર ૧૯૬૪ એસસી ૧૫૭૩ માં રિપોર્ટ થયેલ બી. રાજગોપાલ નાયડુ વિરુદ્ધ સ્ટેટ ટ્રાન્સપોર્ટ એપેલેટ ટ્રિબ્યુનલ, મદ્રાસ અને અન્ય; (૧૯૭૦) ૩ એસસીસી ૭૬ માં રિપોર્ટ થયેલ ઓરિએન્ટ પેપર મિલ્સ લિમિટેડ વિરુદ્ધ યુનિયન ઓફ ઇન્ડિયા; અને (૨૦૦૯) ૭ એસસીસી ૬૯ માં રિપોર્ટ થયેલ કમિશ્નર ઓફ ઇન્કમ ટેક્સ, શિમલા વિરુદ્ધ ગ્રીનવર્લ્ડ કોર્પોરેશન, પરવાણૂના કેસમાં નામદાર સુપ્રીમ કોર્ટના ચુકાદા પર ભારે નિર્ભરતા દાખવી છે. તેમણે (૨૦૦૦) ૨૪૫ આઈટીઆર ૮૪ માં રિપોર્ટ થયેલ ગુજરાત ગેસ કંપની લિમિટેડ વિરુદ્ધ જોઈન્ટ કમિશ્નર ઓફ ઇન્કમ-ટેક્સ (એસેસમેન્ટ) ના કેસમાં આ નામદાર અદાલતની ડિવિઝન બેંચના તાજેતરના ચુકાદા પર તેમજ સ્પેશિયલ સિવિલ એપ્લિકેશન નં. ૧૪૫૮૦/૨૦૧૨ માં રાગિણી એક્ઝિબિટર્સ પ્રાઇવેટ લિમિટેડ વિરુદ્ધ સ્ટેટ ઓફ ગુજરાત શ્રુ કમિશ્નર અને અન્યના કેસમાં

આપેલા આ નામદાર અદાલતની ડિવિઝન બેંચના ચુકાદા પર પણ નિર્ભરતા દાખવી છે.

[૫.૬] અરજદારો વતી હાજર રહેલા વિદ્વાન વકીલ શ્રી ભટ્ટ દ્વારા આગળ રજૂ કરવામાં આવ્યું છે કે આવા વિવાદિત પરિપત્રો મેસર્સ તનુજ એજન્સી પ્રાઇવેટ લિમિટેડના કેસમાં આ અદાલતના ડિવિઝન બેંચના નિર્ણયની વિરુદ્ધ છે. (સુપ્રા). એવી રજૂઆત કરવામાં આવે છે કે જો વિવાદિત પરિપત્રો ગેરકાયદેસર અને કાયદામાં માન્ય હોવાનું માનવામાં આવે છે, તો તે મેસર્સ તનુજ એજન્સી પ્રાઇવેટ લિમિટેડના કેસમાં આ અદાલતના અગાઉના નિર્ણયની સીધી વિરોધાભાસી છે. (સુપ્રા) અને તે ઉપરોક્ત ઢ્રષ્ટિકોણથી અલગ હશે અને તે સ્થિતિમાં આ મુદ્દાને ઉચ્ચ બેંચને મોકલવો જરૂરી છે.

ઉપરોક્ત રજૂઆતો કરીને વિનંતી કરવામાં આવે છે કે વર્તમાન અરજીને મંજૂરી આપવામાં આવે અને વિનંતી મુજબ રાહત આપવામાં આવે.

[૬.૦] રાજ્ય વતી હાજર રહેલા વિદ્વાન મહાધિવક્તા શ્રી કમલ ત્રિવેદીએ વર્તમાન અરજીનો ઉગ્ર વિરોધ કર્યો છે. વિદ્વાન મહાધિવક્તા શ્રી ત્રિવેદીએ ભારપૂર્વક રજૂઆત કરી છે કે આ પ્રકારના વિવાદિત પરિપત્રો માત્ર આંતર-વિભાગીય સંદેશાવ્યવહાર છે અને મૂલ્યાંકન/ન્યાયનિર્ણાયક અધિકારી સમક્ષ

સરકારની અસરકારક રજૂઆતના એકમાત્ર હેતુ સાથે વાણિજ્યિક કરવેરા કમિશનર દ્વારા જારી કરવામાં આવ્યા છે અને તે પણ ઉચ્ચ મૂલ્યના કેસોમાં. એવી રજૂઆત કરવામાં આવે છે કે મહેસૂલ અને જનતાના હિતોનું રક્ષણ કરવા માટે યોગ્ય મૂલ્યાંકન/ન્યાયનિર્ણાયક સત્તામંડળ સમક્ષ સરકારી કેસની નિષ્પક્ષ અને અસરકારક રજૂઆત માટે વિવાદિત આંતર-વિભાગીય પરિપત્રો બહાર પાડવામાં આવ્યા છે રાજકોષ. એવી રજૂઆત કરવામાં આવે છે કે કોઈ પણ પ્રકારની કલ્પના દ્વારા તેનો હેતુ મૂલ્યાંકન/નિર્ણય અધિકારીઓ પર અનુચિત દબાણ લાવવાનો નથી.

[૬.૧] એવું રજૂ કરવામાં આવે છે કે ઉચ્ચ અદાલત અને ટ્રિબ્યુનલની જેમ સરકારના વલણનું પ્રતિનિધિત્વ મૂલ્યાંકન અધિકારી/ન્યાયનિર્ણાયક સત્તામંડળ સમક્ષ કોઈ સરકારી પ્રતિનિધિઓ દ્વારા કરવામાં આવતું નથી અને તેથી, મૂલ્યાંકન/ન્યાયનિર્ણાયક સત્તામંડળો સમક્ષ સરકારનો સાચો કેસ ન મૂકવાની સંભાવના છે અને તેથી, સરકારી પ્રતિનિધિઓની રચના કરવાનો નિર્ણય લેવામાં આવ્યો છે જેમાં પરિપત્રોમાં ઉલ્લેખિત પ્રતિનિધિઓનો સમાવેશ કરવામાં આવશે, જેઓ કેસ અને રેકૉર્ડ પરની સામગ્રીને ધ્યાનમાં લીધા પછી ન્યાયનિર્ણાયક/મૂલ્યાંકન અધિકારી સમક્ષ રજૂ કરવા માટે રજૂઆત તૈયાર કરશે, જેમણે ત્યારબાદ વિગતવાર નિવેદન પસાર કરવું જરૂરી છે. અને બોલવાનો ક્રમ.

[૬.૨] એવી રજૂઆત કરવામાં આવે છે કે પરિપત્રમાં વધુમાં એવી જોગવાઈ કરવામાં આવી છે કે મૂલ્યાંકન પછીના આદેશ, જે ન્યાયનિર્ણાયક/મૂલ્યાંકન અધિકારી દ્વારા પસાર થઈ શકે છે, તેની જી. આર. સેલ/જી. આર. સેલના પ્રતિનિધિઓ દ્વારા તપાસ કરવામાં આવશે અને તેના પર વિચાર કરવામાં આવશે, જેઓ સરકારની વિરુદ્ધ હોવાનું માનવામાં આવતા મુદ્દાઓ તૈયાર કરશે અને મુદ્દાઓ યોગ્ય ઉચ્ચ અધિકારી સમક્ષ મૂકવામાં આવશે જેથી ઉચ્ચ અધિકારી સમીક્ષા અરજી દાખલ કરવા અને/અથવા આ બાબતને સુઓ મોટો પુનરાવર્તન હેઠળ લેવા કે નહીં તે નિર્ણય લઈ શકે? એવી રજૂઆત કરવામાં આવે છે કે જેમ કે આકારણી અધિકારીઓ અને ન્યાયનિર્ણાયક અધિકારીઓ સ્વતંત્ર રીતે આકારણી આદેશો પસાર કરવા માટે સ્વતંત્ર છે અને જેમ કે આરોપ મુજબ કોઈ બાહ્ય બળ નથી અને અરજદારો વતી દલીલ કરવાની માંગ કરવામાં આવી છે. એવી રજૂઆત કરવામાં આવે છે કે જેમ કે વિવાદિત પરિપત્રોમાં વપરાયેલ "પોસ્ટ-ઓડિટ" શબ્દ યોગ્ય રીતે શબ્દબદ્ધ અને/અથવા ઉપયોગમાં લેવાયો ન હોય. જો કે, વાસ્તવિક હેતુ અહીં ઉપર દર્શાવ્યા મુજબ છે.

[૬.૩] વધુમાં એવી રજૂઆત કરવામાં આવે છે કે મૂલ્યાંકન અધિકારી અથવા અપીલ સત્તામંડળે સંબંધિત વેપારી દ્વારા સરકારી રજૂઆત અને રજૂઆતને ધ્યાનમાં લીધા પછી તર્કપૂર્ણ અને બોલતો આદેશ પસાર કરવો જરૂરી છે. એવી રજૂઆત કરવામાં આવે છે કે જ્યારે કમિશનરે વિવાદિત પરિપત્રોમાં જણાવ્યું હોય

કે સંબંધિત વેપારી દ્વારા સરકારી રજૂઆત અને રજૂઆતને ધ્યાનમાં લીધા પછી મૂલ્યાંકન અધિકારીઓ અથવા અપીલ સત્તામંડળે તર્કપૂર્ણ અને બોલતો આદેશ પસાર કરવો, ત્યારે તે ગેરકાયદેસર કહી શકાય નહીં અને/અથવા તે મૂલ્યાંકન અધિકારી અને/અથવા અપીલ સત્તામંડળને ચોક્કસ રીતે અને/અથવા અરજદારો વતી દલીલ કરવા માંગવામાં આવે તે રીતે યોગ્ય આદેશ પસાર કરવા માટે આદેશ આપતો હોવાનું કહી શકાય નહીં.વધુમાં એવી રજૂઆત કરવામાં આવે છે કે આકારણી અધિકારી આદેશ પસાર કર્યા પછી, તે પછી જી. આર. સેલ દ્વારા તૈયાર કરવામાં આવેલા આધારોના આધારે આદેશની આંતરિક સમીક્ષા હાથ ધરવામાં આવશે કે કેમ તે તપાસવા માટે કે આદેશમાં કોઈ ભૂલ છે કે કેમ અને જો કોઈ ભૂલ પ્રથમ દૃષ્ટિએ જોવા મળે છે, તો તે સંજોગોમાં અપીલને પ્રાધાન્ય આપી શકાય છે અને/અથવા પુનરીક્ષણ કાર્યવાહી શરૂ કરી શકાય છે.

[૬.૪] એવી રજૂઆત કરવામાં આવે છે કે મૂલ્યાંકન આદેશ/અપીલ આદેશ પછીની કાર્યવાહી, પુનરાવર્તન કાર્યવાહી (જો કોઈ હોય તો) માટે નોટિસ જારી ન થાય ત્યાં સુધી માત્ર આંતર-વિભાગીય કાર્યવાહી છે.એવી રજૂઆત કરવામાં આવે છે કે વિવાદિત પરિપત્રો મહેસૂલના હિતોનું રક્ષણ કરવા માટે છે.એવી રજૂઆત કરવામાં આવે છે કે વેપારી આ આંતરિક કાર્યવાહીમાં પક્ષકાર નથી કારણ કે તેના અધિકારોને અસર થતી નથી.એવી રજૂઆત કરવામાં આવે છે કે

જો ત્યારબાદ પુનરીક્ષણની કાર્યવાહી શરૂ કરવામાં આવે, તો કરદાતાઓને કાયદા હેઠળ જોગવાઈ મુજબ સુનાવણીની તક આપવામાં આવશે.

એવી રજૂઆત કરવામાં આવે છે કે બંને વિવાદિત પરિપત્રો રાજ્ય સરકારને સુનાવણીની તક પૂરી પાડવા અને મહેસૂલના હિતોનું રક્ષણ કરવા માટે કેટલીક આંતરિક વ્યવસ્થા પૂરી પાડવા માટે અર્ધ ન્યાયિક સત્તામંડળો સમક્ષ મૂલ્યાંકન/ન્યાયિક કાર્યવાહી દરમિયાન સરકારી પ્રતિનિધિત્વ માટે અસરકારક તંત્ર સ્થાપિત કરવાના મર્યાદિત હેતુ માટે જારી કરવામાં આવે છે.

[૬.૫] વિદ્વાન મહાધિવક્તા શ્રી ત્રિવેદીએ ભારપૂર્વક રજૂઆત કરી છે કે રાજ્ય સરકાર અર્ધ ન્યાયિક સત્તામંડળોની સ્વતંત્રતામાં માને છે અને તેથી, તેઓ કાયદા અનુસાર અને રેકૉર્ડ પરની સામગ્રીના આધારે સ્વતંત્ર રીતે કોઈપણ આદેશ પસાર કરવા માટે સ્વતંત્ર છે, જો કે તેમને રેકૉર્ડ પરની સામગ્રીના આધારે અને સંબંધિત વેપારી વતી કરવામાં આવેલી સરકારી રજૂઆત તેમજ રજૂઆતને ધ્યાનમાં લીધા પછી બોલવાનો અને તર્કયુક્ત આદેશ પસાર કરવા માટે કહેવામાં આવે છે.

[૬.૬] વિદ્વાન મહાધિવક્તા શ્રી ત્રિવેદીએ એ. આઈ. આર. ૧૯૬૭ એસ. સી. ૧૯૧૦ (પેરા ૭) માં નોંધાયેલા સંત રામ શર્મા વિરુદ્ધ રાજસ્થાન રાજ્યના કેસમાં માનનીય સર્વોચ્ચ અદાલતના નિર્ણય પર આધાર રાખ્યો છે.

ઉપરોક્ત રજૂઆતો કરીને વિનંતી કરવામાં આવે છે કે જ્યાં સુધી ૩૦.૦૭.૨૦૧૬ ના વિવાદિત પરિપત્રોને પડકારવામાં આવે ત્યાં સુધી હાલની અરજીને રદ કરવામાં આવે.કે) ચિંતિત છે.

[૭.૦] સંબંધિત પક્ષો તરફથી લાંબા સમય સુધી હાજર રહેલા વિદ્વાન વકીલોને સાંભળ્યા.

શરૂઆતમાં એ નોંધવું જરૂરી છે કે હાલની અરજીમાં અરજદારોએ સામાવાળા નંબર ૨-પ્રથમ અપીલ સત્તામંડળની કેસના કાગળો સામાવાળા નંબર ૧ ને પૂર્વ-ઓડિટ માટે મોકલવાની વિવાદિત કાર્યવાહીને પડકારી છે.અરજદારોએ ૩૦.૦૭.૨૦૧૬ ના પરિપત્રને પણ પડકાર્યો છે.કે).

[૭.૧] હવે, જ્યાં સુધી સામાવાળા નંબર ૨ દ્વારા પૂર્વ-ઓડિટ માટે સામાવાળા નંબર ૧ ને કેસના કાગળો મોકલવાની વિવાદિત કાર્યવાહીને રદ કરવાની અને રદ કરવાની પ્રથમ વિનંતીનો સંબંધ છે, તે જ મેસર્સ તનુજ એજન્સી પ્રાઇવેટ લિમિટેડના કેસમાં આ અદાલતના ડિવિઝન બેન્ચના નિર્ણય દ્વારા સંપૂર્ણપણે આવરી લેવામાં આવે છે. (સુપ્રા).મેસર્સ તનુજ એજન્સી પ્રાઇવેટ લિમિટેડના કિસ્સામાં. (સુપ્રા), આ અદાલતની ખંડપીઠે પ્રથમ અપીલીય સત્તામંડળ દ્વારા

દસ્તાવેજોને ડ્રાફ્ટ ઓર્ડર સાથે પ્રી-ઓડિટ માટે ઉચ્ચ સત્તામંડળને મોકલવાની આવી પ્રથાને મંજૂરી આપી નથી.ડિવિઝન બેન્ચ દ્વારા લેવામાં આવેલા મંતવ્ય સાથે અમે સંપૂર્ણ સંમત છીએ.પ્રથમ અપીલ સત્તામંડળે કાયદા અનુસાર અને ગુણદોષ પર સ્વતંત્ર રીતે આદેશ પસાર કરવો જરૂરી છે અને તેને અન્ય કોઈ બાહ્ય બળ અને/અથવા ઉચ્ચ સત્તામંડળના મંતવ્યો દ્વારા માર્ગદર્શન આપવાની જરૂર નથી.

[૭.૨] હવે, જ્યાં સુધી ૩૦.૦૭.૨૦૧૬ ના વિવાદિત પરિપત્રોને પડકારવાની વાત છે, શરૂઆતમાં એ નોંધવું જરૂરી છે કે તે આંતર-વિભાગીય સૂચનાઓ છે.પરિપત્રો પર વિચાર કરવા અને તેમાંથી પસાર થવા પર એવું લાગે છે કે તે મૂલ્યાંકન અધિકારી/ન્યાય અધિકારી સમક્ષ અને ખાસ કરીને ઉચ્ચ મૂલ્યના કેસોના કિસ્સામાં યોગ્ય અને ન્યાયી સરકારી પ્રતિનિધિત્વ છે તે જોવા માટે જારી કરવામાં આવે છે.મહેસૂલ અને સરકારી ખજાનાના હિતોનું રક્ષણ કરવા માટે પરિપત્રો બહાર પાડવામાં આવ્યા છે.તે વિવાદિત ન હોઈ શકે કે જૂની પ્રથા મુજબ સરકાર વતી કોઈ સ્વતંત્ર પ્રતિનિધિત્વ નહોતું.વેપારીઓનું પ્રતિનિધિત્વ તેમના સલાહકાર/વકીલો દ્વારા કરવામાં આવ્યું હતું.તેથી, કડક શબ્દોમાં કહીએ તો સમગ્ર બોજ આકારણી અધિકારીઓ પર હતો.મૂલ્યાંકન અધિકારીઓ અર્ધ ન્યાયિક અધિકારીઓ હોવા છતાં વિભાગના કેસનું પ્રતિનિધિત્વ કરતા હોવાનું કહી શકાય.તેથી, ઉચ્ચ અદાલત અને ટ્રિબ્યુનલની જેમ આકારણી

અધિકારી/ન્યાયનિર્ણાયક અધિકારી સમક્ષ યોગ્ય સરકારી પ્રતિનિધિત્વ હોય તે જોવા માટે, જી. આર. સેલની રચના કરવાનો નિર્ણય લેવામાં આવ્યો છે, જે વેપારી વતી કરવામાં આવેલી રજૂઆતો સહિત રેકૉર્ડ પરની સામગ્રીને ધ્યાનમાં લીધા પછી જી. આર. સેલનો ભાગ બનેલા સત્તાવાળાઓ સાથે પરામર્શ કરીને કેસ તૈયાર કરશે અને તેને આકારણી અધિકારી/ન્યાયનિર્ણાયક અધિકારી સમક્ષ રજૂ કરવો જરૂરી છે અને પરિપત્રમાં વધુમાં જોગવાઈ કરવામાં આવી છે કે તે પછી આકારણી અધિકારી/ન્યાયનિર્ણાયક અધિકારીએ વિચારણા કર્યા પછી બોલવાનો અને તર્કપૂર્ણ આદેશ પસાર કરવો જરૂરી છે. સરકાર વતી તેમજ વેપારી વતી કરવામાં આવેલી રજૂઆતો.પરિપત્રો હેઠળ પૂરી પાડવામાં આવેલી પ્રક્રિયા પરથી એવું ન કહી શકાય કે મૂલ્યાંકન અધિકારીઓ/ન્યાયનિર્ણાયક અધિકારીઓ દ્વારા અર્ધ ન્યાયિક કાર્યોની કવાયતમાં કોઈ બાહ્ય દખલગીરી છે.પરિપત્રો એવું નથી કહેતા કે મૂલ્યાંકન અધિકારીએ ચોક્કસ રીતે અને/અથવા ફેશનમાં આદેશ પસાર કરવો જરૂરી છે.પરિપત્રો જે પ્રદાન કરે છે તે એ છે કે મૂલ્યાંકન અધિકારી/ન્યાયનિર્ણાયક અધિકારીએ રજૂઆતો/સરકારી રજૂઆતો તેમજ વેપારી વતી કરવામાં આવેલી રજૂઆતોને ધ્યાનમાં લીધા પછી બોલવાનો અને તર્કપૂર્ણ આદેશ પસાર કરવો જરૂરી છે.આવા આંતર-વિભાગીય પરિપત્ર માટે કાયદા હેઠળ કોઈ ચોક્કસ સત્તા આપવાની જરૂર નથી.વાણિજ્યિક કરવેરાના કમિશનર વિભાગના વડા હોવાથી મહેસૂલના હિતનું રક્ષણ કરવા માટે બંધાયેલા છે અને ખાસ કરીને કાયદામાંથી ઉદ્ભવેલી કાર્યવાહીમાં. વિવાદિત

પરિપત્રોમાં કોઈ પણ પ્રકારની કલ્પના વિના જે પ્રક્રિયા પૂરી પાડવામાં આવી છે તે અર્ધ ન્યાયિક અધિકારીઓની સ્વતંત્રતા છીનવી લેતી હોવાનું કહી શકાય.વિવાદિત પરિપત્રોના સાચા પરિપ્રેક્ષ્યમાં, ખાસ કરીને વિવાદિત પરિપત્રો હેઠળ પૂરી પાડવામાં આવેલી પ્રક્રિયા પર, એવું લાગે છે કે તે મહેસૂલ અને સરકારી ખજાનાના હિતોનું રક્ષણ કરવાના દષ્ટિકોણથી સરકાર વતી યોગ્ય, ન્યાયી અને અસરકારક પ્રતિનિધિત્વ છે તે જોવા માટે જારી કરવામાં આવે છે.તેથી, મૂલ્યાંકન અધિકારીઓ/ન્યાયનિર્ણાયક અધિકારીઓ-અર્ધ ન્યાયિક સત્તાવાળાઓ કાયદા અનુસાર અને ગુણદોષ પર સ્વતંત્ર રીતે યોગ્ય આદેશો પસાર કરવા માટે સ્વતંત્ર છે, જો કે, સરકારી પ્રતિનિધિત્વ તેમજ વેપારી વતી કરવામાં આવેલી રજૂઆતને ધ્યાનમાં રાખીને તર્કપૂર્ણ અને મૌખિક આદેશ પસાર કર્યા પછી.વિવાદિત પરિપત્રો હેઠળ પૂરી પાડવામાં આવેલી પ્રક્રિયા દ્વારા એવું ન કહી શકાય કે અર્ધ ન્યાયિક અધિકારીઓની સ્વતંત્રતા છીનવી લેવામાં આવી છે.

[૭.૩] હવે, જ્યાં સુધી અરજદારો વતી રજૂઆત કરવામાં આવે છે કે જી. આર. સેલમાં ઉચ્ચ અધિકારીઓ/ઉપરી અધિકારીઓનો સમાવેશ થાય છે અને તેથી, અર્ધ ન્યાયિક ઉચ્ચ અધિકારીઓના મંતવ્યોથી બંધાયેલા રહેશે, તે નોંધવું જરૂરી છે કે નિર્ધારિત પ્રક્રિયા અનુસાર, જરૂરી કાગળો જી. આર. સેલને રજૂ કરવામાં આવશે/મોકલવામાં આવશે, જેમાં માત્ર સરકારી રજૂઆતો અને/અથવા સરકાર/વિભાગનો કેસ તૈયાર કરવાના હેતુથી ઉપરી અધિકારીઓનો સમાવેશ

થઈ શકે છે અને વિવાદિત પરિપત્રો એવી જોગવાઈ કરતા નથી કે મૂલ્યાંકન અધિકારી અને/અથવા ન્યાય અધિકારી અને/અથવા અર્ધ ન્યાયિક સત્તાવાળાઓએ જી. આર. સેલ દ્વારા રજૂ કરવામાં આવેલી સરકારી રજૂઆતના આધારે જ આદેશો પસાર કરવા જરૂરી છે. વિવાદિત પરિપત્રો ખાસ કરીને એવી જોગવાઈ કરે છે કે જી. આર. સેલ દ્વારા આ બાબત તૈયાર કરવામાં આવે તે પછી, તે વેપારી વતી પણ કેસની વિચારણા કર્યા પછી તૈયાર કરવામાં આવે છે, અને ત્યારબાદ અર્ધ ન્યાયિક સત્તાવાળાઓએ સરકારી રજૂઆતો તેમજ વેપારી વતી કરવામાં આવેલી રજૂઆતોને ધ્યાનમાં લીધા પછી બોલવાનો અને તર્કપૂર્ણ આદેશ પસાર કરવો જરૂરી છે. તેથી, એવું ન કહી શકાય કે આવા પરિપત્રો દ્વારા અર્ધ ન્યાયિક અધિકારીઓની સ્વતંત્રતા છીનવી લેવામાં આવે છે.

[૭.૪] હવે, જ્યાં સુધી મૂલ્યાંકન પછીના આદેશનું પાલન કરવાની પ્રક્રિયાનો સંબંધ છે, સમગ્ર પરિપત્રોના વાજબી વાંચન અને વિવાદિત પરિપત્રોમાં પૂરી પાડવામાં આવેલી પ્રક્રિયા પર, એવું લાગે છે કે મૂલ્યાંકન આદેશો પસાર થયા પછી, જી. આર. સેલ આદેશો પર વિચાર કરશે અને રેકૉર્ડ પરની સામગ્રીની સરખામણીમાં તે જ વિચારણા કરશે અને ત્યારબાદ એવા આધારો તૈયાર કરશે જે યોગ્ય સત્તામંડળ સમક્ષ મૂકવામાં આવશે જે સમીક્ષા દાખલ કરવા અને/અથવા પુનરીક્ષણ કાર્યવાહી શરૂ કરવા અને/અથવા મૂલ્યાંકન આદેશ સામે અપીલને પ્રાધાન્ય આપવા કે નહીં તે અંગે યોગ્ય નિર્ણય લઈ શકે છે. તેથી, ઉપરોક્ત

પ્રક્રિયા માત્ર ઉપરોક્ત મર્યાદિત હેતુ માટે આપવામાં આવી છે."પોસ્ટ-ઓડિટ" શબ્દનો યોગ્ય રીતે ઉપયોગ કરવામાં આવ્યો ન હોય.જો કે, આક્ષેપિત પરિપત્રો, મૂલ્યાંકન પછીના આદેશોમાં જણાવ્યા મુજબ અનુસરવાની જરૂરી સમગ્ર પ્રક્રિયાના વાજબી વાંચન પર, તે ફક્ત ઉપરોક્ત હેતુ માટે જ છે.તેથી, ઉપરોક્ત પરિપત્રો અપીલીય સત્તામંડળને પ્રભાવિત કરે છે અને/અથવા અપીલીય સત્તામંડળ અને/અથવા પુનરીક્ષણ સત્તામંડળની સ્વતંત્રતાને છીનવી લે છે તેવું ન કહી શકાય.સમગ્ર પરિપત્રનો સારાંશ મહેસૂલ તેમજ સરકારી ખજાનાના હિતોનું રક્ષણ કરવા માટે યોગ્ય, ન્યાયી અને અસરકારક સરકારી રજૂઆતો તૈયાર કરવા અને બનાવવા માટે કહી શકાય.આવી પ્રક્રિયા પૂરી પાડવાથી અપીલકર્તાઓ/વેપારીઓના કોઈ પણ અધિકારોને અસર થતી નથી.

[૭.૫] આ સંજોગોમાં વિવાદિત પરિપત્રો મેસર્સ તનુજ એજન્સી પ્રાઇવેટ લિમિટેડના કેસમાં આ અદાલતના નિર્ણયની વિરુદ્ધ હોવાનું ન કહી શકાય. (સુપ્રા) જેમ કે અરજદારો વતી આક્ષેપ અને દલીલ કરવામાં આવી હતી.અગાઉની પ્રક્રિયા અનુસાર ડિવિઝન બેન્ચ સમક્ષના કેસમાં પ્રથમ અપીલ સત્તામંડળે લાખ કરતાં વધુ રિફંડના કિસ્સામાં પ્રિ-ઓડિટ માટે ઉપરી અધિકારીઓને ડ્રાફ્ટ ઓર્ડર મોકલવો જરૂરી હતો.તે કાયદા અનુસાર યોગ્ય આદેશ પસાર કરવાના પ્રથમ અપીલ સત્તામંડળના અધિકારને છીનવી લેતો હોવાનું જણાયું હતું અને એવું માનવામાં આવ્યું હતું કે તે પ્રથમ અપીલ

સત્તામંડળની સ્વતંત્રતાને અસર કરે છે.વિવાદિત પરિપત્રો હેઠળ અનુસરવાની જરૂરી પ્રક્રિયાને ધ્યાનમાં રાખીને અને અહીં ઉપર જણાવેલા કારણોને ધ્યાનમાં રાખીને એવું ન કહી શકાય કે વિવાદિત પરિપત્રો અનુસાર પ્રક્રિયા પૂરી પાડીને, મૂલ્યાંકન અધિકારીઓ/ન્યાયનિર્ણાયક અધિકારીઓ/અપીલ સત્તામંડળોને આદેશ આપવામાં આવે છે અને/અથવા ચોક્કસ રીતે અથવા ફેશનમાં ચોક્કસ આદેશો પસાર કરવા માટે માર્ગદર્શન આપવામાં આવે છે.અહીં ઉપર દર્શાવ્યા મુજબ, અર્ધ ન્યાયિક/અપીલ સત્તામંડળો સરકારી રજૂઆતો (જી. આર. સેલ દ્વારા રજૂ કરાયેલ) અને વેપારી વતી કરવામાં આવેલી રજૂઆતોને ધ્યાનમાં લીધા પછી કાયદા અનુસાર અને ગુણદોષ પર સ્વતંત્ર રીતે યોગ્ય આદેશો પસાર કરવા માટે સ્વતંત્ર છે.આ સંજોગોમાં, વિવાદિત સરકારી પરિપત્રો કે જે આંતર-વિભાગીય સૂચનાઓ છે તેને વધુ ખાસ કરીને ગેરકાયદેસર કહી શકાય નહીં, જે અર્ધ ન્યાયિક અધિકારીઓની સ્વતંત્રતાને અસર કરે છે.

[૭.૬] હવે, જ્યાં સુધી બી. રાજગોપાલા નાયડુ (સુપ્રા) ના કેસમાં માનનીય સર્વોચ્ચ અદાલતના નિર્ણયના પેરા ૧૯ પર નિર્ભરતાનો સંબંધ છે, ત્યાં અર્ધ ન્યાયિક અધિકારીઓની સ્વતંત્રતાના સંદર્ભમાં કોઈ બે મંતવ્યો ન હોઈ શકે.માનનીય સર્વોચ્ચ અદાલતે ઉપરોક્ત નિર્ણયમાં અવલોકન કર્યું હતું તેમ, આ અધિનિયમ હેઠળ રચાયેલી ટ્રિબ્યુનલ્સને તેમના શ્રેષ્ઠ ચુકાદા અનુસાર આ બાબતનો સામનો કરવા માટે સંપૂર્ણપણે સ્વતંત્ર છોડવી જોઈએ અને કાયદાના

ન્યાયી અને ઉદ્દેશ્યપૂર્ણ વહીવટનો સાર એ છે કે ન્યાયાધીશ અથવા ટ્રિબ્યુનલનો નિર્ણય રાજ્યની કારોબારી અથવા વહીવટી પાંખ દ્વારા કોઈપણ બાહ્ય માર્ગદર્શન દ્વારા સંપૂર્ણપણે નિરંકુશ હોવો જોઈએ.જો કે, અહીં ઉપર દર્શાવ્યા મુજબ, વિવાદિત પરિપત્રો/આંતર-વિભાગીય સૂચનાઓ દ્વારા એવું ન કહી શકાય કે અર્ધ ન્યાયિક અધિકારીઓને કોઈ બાહ્ય માર્ગદર્શન આપવામાં આવ્યું છે.

[૭.૭] હવે, જ્યાં સુધી ઓરિએન્ટ પેપર મિલ્સ લિમિટેડ (સુપ્રા) ના કેસમાં માનનીય સુપ્રીમ કોર્ટના નિર્ણય પર મૂકવામાં આવેલી નિર્ભરતાનો સંબંધ છે, ત્યાં સુધી ઉપરોક્ત નિર્ણયને ધ્યાનમાં લેવા પર અમારો અભિપ્રાય છે કે ઉપરોક્ત નિર્ણય કેસની હકીકતોને લાગુ પડશે નહીં.માનનીય સર્વોચ્ચ અદાલત સમક્ષના કેસમાં મૂલ્યાંકન અધિકારી દ્વારા કલેક્ટરની સૂચના પર મૂલ્યાંકન કરવામાં આવ્યું હતું, જેમની સમક્ષ અપીલ કરવામાં આવી હતી અને માનનીય સર્વોચ્ચ અદાલતે અવલોકન કર્યું હતું કે તે સ્વીકાર્ય નથી.હવે, માનનીય સર્વોચ્ચ અદાલતે ઉપરોક્ત નિર્ણયમાં કરેલા અવલોકનો કે મૂલ્યાંકન સત્તામંડળો અર્ધ ન્યાયિક કાર્યોનો ઉપયોગ કરે છે અને ન્યાયી અને સ્વતંત્ર રીતે કાર્ય કરવાની ફરજ તેમના પર મૂકવામાં આવે છે અને જો તેમના ચુકાદાને કલેક્ટર દ્વારા આપવામાં આવેલા નિર્દેશો દ્વારા નિયંત્રિત કરવામાં આવે તો તેને શબ્દના કોઈપણ અર્થમાં તેમનો સ્વતંત્ર ચુકાદો ન કહી શકાય, તેના પર કોઈ બે મંતવ્યો ન હોઈ શકે.

[૭.૮] તેવી જ રીતે, ગ્રીનવર્લ્ડ કોર્પોરેશન, પરવાણૂ (સુપ્રા) ના કેસમાં માનનીય સુપ્રીમ કોર્ટનો નિર્ણય પણ હાથ પર રહેલા કેસની હકીકતોને લાગુ પડશે નહીં. વિવાદિત પરિપત્રો સંબંધિત છે. ડ માનનીય સર્વોચ્ચ અદાલત સમક્ષના કેસમાં મૂલ્યાંકન અધિકારીએ ઉચ્ચ અધિકારીના કહેવા પર મૂલ્યાંકન આદેશ પસાર કર્યો હતો અને તેના પર માનનીય સર્વોચ્ચ અદાલતે અવલોકન કર્યું હતું કે મૂલ્યાંકન આદેશ પસાર કરતી વખતે મૂલ્યાંકન અધિકારી અર્ધ ન્યાયિક અધિકારી તરીકે કાર્ય કરે છે અને તેથી તેણે મૂલ્યાંકનનો સ્વતંત્ર આદેશ પસાર કરવો પડે છે.

[૭.૯] હવે, જ્યાં સુધી રાગિની એક્ઝિઝિટર્સ પ્રાઇવેટ લિમિટેડના કેસમાં આ અદાલતના ડિવિઝન બેન્ચના નિર્ણય પર નિર્ભરતા મૂકવામાં આવી છે. (સુપ્રા) સંબંધિત છે, તથ્યો પર ઉપરોક્ત નિર્ણય હાથ પરના કેસની હકીકતોને લાગુ પડશે નહીં. ડિવિઝન બેન્ચ સમક્ષના કેસમાં નિયત અધિકારીએ દર અઠવાડિયે રૂ.૧૨૮૩૬ ના દરે મનોરંજન વેરો નક્કી કર્યો હતો. જોકે, તેને મંજૂરી માટે કલેક્ટર સમક્ષ મૂકવામાં આવ્યો હતો. કલેક્ટરે તેમની મંજૂરી આપી ન હતી અને તેથી, નિયત અધિકારીએ દર અઠવાડિયે રૂ.૪૪,૯૨૫ પર કર જમા કરવાનો નિર્દેશ આપ્યો હતો. તેના પર ડિવિઝન બેન્ચે ચુકાદો આપ્યો હતો કે તે સ્વીકાર્ય નથી.

[૮.૦] ઉપરોક્ત બાબતોને ધ્યાનમાં રાખીને અને ઉપર જણાવેલા કારણોને ધ્યાનમાં રાખીને, ૩૦.૦૭.૨૦૧૬ ના વિવાદિત પરિપત્રોને પડકારવામાં આવ્યો છે.કે) નિષ્ફળ.

[૮.૧] હવે, જ્યાં સુધી પ્રિ-ઓડિટ માટે ઉચ્ચ સત્તામંડળને ડ્રાફ્ટ ઓર્ડર મોકલવા માટે પ્રથમ અપીલ સત્તામંડળની કાર્યવાહીને પડકારવાની વાત છે, તે રદ કરવા અને મેસર્સ તનુજ એજન્સી પ્રાઇવેટ લિમિટેડના કેસમાં આ અદાલતના નિર્ણયને ધ્યાનમાં રાખીને રદ કરવા માટે જવાબદાર છે. (સુપ્રા) અને પ્રથમ અપીલ સત્તામંડળને કાયદા અનુસાર અને ગુણદોષ પર અને સ્વતંત્ર રીતે વહેલી તકે મૂલ્યાંકન અધિકારી દ્વારા પસાર કરાયેલા આદેશો સામે અરજદારો દ્વારા દાખલ કરવામાં આવેલી અપીલનો આખરે નિર્ણય લેવા અને તેનો નિકાલ કરવા માટે નિર્દેશ આપવો જરૂરી છે.

[૮.૦] ઉપરોક્ત બાબતોને ધ્યાનમાં રાખીને અને ઉપર જણાવેલા કારણોને ધ્યાનમાં રાખીને, વર્તમાન અરજી આંશિક રીતે સફળ થાય છે.પ્રિ-ઓડિટ માટે ઉચ્ચ સત્તામંડળને ડ્રાફ્ટ ઓર્ડર મોકલવા માટે પ્રથમ અપીલેટ ઓથોરિટી તરફથી કરવામાં આવેલી વાંધાજનક કાર્યવાહી આથી રદ કરવામાં આવે છે અને રદ કરવામાં આવે છે અને પ્રથમ અપીલેટ ઓથોરિટીને આથી કાયદા અનુસાર અને ગુણદોષ પર અને સ્વતંત્ર રીતે, વહેલી તકે અને પ્રાધાન્યમાં આજથી ૩ મહિનાના

સમયગાળાની અંદર આકારણી અધિકારી દ્વારા પસાર કરાયેલા ૩૦.૦૩.૨૦૧૫ ના આદેશ સામે અપીલનો નિર્ણય લેવા અને નિકાલ કરવા નિર્દેશ આપવામાં આવે છે.હવે, જ્યાં સુધી ૩૦.૦૭.૨૦૧૬ ના વિવાદિત પરિપત્રોને પડકાર છે (પરિશિષ્ટ J & K) સંબંધિત છે, વર્તમાન અરજી નિષ્ફળ જાય છે અને તે બરતરફ થવાને પાત્ર છે અને તે મુજબ બરતરફ કરવામાં આવે છે.

[૮.૧] જ્યાં સુધી પ્રથમ અપીલ સત્તામંડળ સમક્ષ પેટિંગ કાર્યવાહીનો સંબંધ છે ત્યાં સુધી નિયમને ઉપરોક્ત હદ સુધી સંપૂર્ણ બનાવવામાં આવે છે અને જ્યાં સુધી ૩૦.૦૭.૨૦૧૬ ના વિવાદિત પરિપત્રોને પડકારવામાં આવે ત્યાં સુધી નિયમનો નિકાલ કરવામાં આવે છે.કે) ચિંતિત છે. ખર્ચ અંગે કોઈ હુકમ નથી.

એસડી/-

(એમ. આર. શાહ ન્યાયમુર્તી.)

એસડી/-

(બી. એન. કરિયા, ન્યાયમુર્તી.)

વિષય:—વેટ અપીલ કાર્યવાહીમાં પ્રી-ઓડિટ શરતની ગેરકાયદેસરતા અને
આંતર-વિભાગીય પરિપત્રોની વૈધાનિક વૈધતા અંગેનો ચુકાદો.

This judgment has been translated using AI Tool – SUVAS.

=====

અસ્વીકરણ: સ્થાનિક ભાષામાં અનુવાદિત આ ચુકાદા/હુકમનો હેતુ પક્ષકારોને તેમની ભાષામાં જાણકારી ઉપલબ્ધ કરાવવા માત્રનો છે અને તેનો અન્યથા ઉપયોગ થઈ શકશે નહિ. અન્ય તમામ વ્યવહારિક તેમજ સરકારી ઉદ્દેશો માટે મૂળ અંગ્રેજી ચુકાદો/હુકમ જ પ્રમાણિત અને માન્ય રહેશે.

DISCLAIMER: *The translated judgment in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/ her language and may not be used for any other purpose. For all practical and official purposes, the English version of the judgment shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation.*